

Udviklings- og demonstrationsprogram inden for Cleantech (CleanTEKmidt)

Vækstforums satsning inden for energi og miljø

Som en del af den gældende erhvervsudviklingsstrategi har Vækstforum i Region Midtjylland vedtaget en særlig satsning inden for energi og miljø. Satsningen er beskrevet i Vækstforums handlingsplan 2009-2012: "Region Midtjylland som Energi- og miljøteknologisk foregangsregion".

I handlingsplanen er bl.a. lagt op til at støtte udviklingen af energi- og miljøteknologi til det hastigt voksende marked inden for dette område. Handlingsplanen angiver følgende virkemidler for indsatsen:

- **Støtte til teknologiudvikling i små og mellemstore virksomheder (SMV).**
- **Gennemførelse af demonstrationsprojekter inden for ny teknologi.**
- **Etablering af virksomhedsnetværk.**

CleanTEKmidt programmet vil føre disse virkemidler ud i praksis og vil derigennem yde et markant bidrag til Vækstforums indsats på energi- og miljøområdet.

Igangværende program, EnergiTEKmidt

Som led i Vækstforums handlingsplan for energi og miljø 2007-2008 søgte Væksthus Midtjylland i 2007 bevilling til et teknologiudviklingsprogram for små og mellemstore virksomheder (programmet fik senere navnet EnergiTEKmidt). Vækstforum indstillede støtte til programmet hos Regionsrådet (regionale erhvervsudviklingsmidler) og Erhvervs- og Byggestyrelsen (EU's Regionalfond). Der forelå bevilling til programmet fra Regionsrådet den 10.12.2007 og fra Erhvervs- og Byggestyrelsen den 27.05.2008.

Region Midtjylland indgik i december 2008 resultatkontrakt med Væksthus Midtjylland om gennemførelse af programmet i perioden 1. december 2008 til 31. december 2010. Status i juni 2010 er, at bevillingen er tæt på at være fuldt ud disponeret.

Som hovedresultatet af EnergiTEKmidt forventes 27 virksomheder at få gennemført et teknologiudviklingsforløb gennem tilknytning til virksomhederne af konsulenter med kompetencer inden for de relevante fagområder. Det forventes således, at programmet vil medvirke til at udvikle og kommercialisere 27 nye produkter/teknologier, som senere vil blive markedsført af midtjyske virksomheder med positiv effekt på omsætning og beskæftigelse til følge.

I EnergiTEKmidt var der lagt op til, at der ligeledes skulle være en indsats vedr. etablering af netværk og henvisning af virksomheder til eksisterende virksomhedsnetværk. Denne indsats har imidlertid været nedprioriteret i forhold til hovedindsatsen rettet mod teknologiudvikling i enkeltvirksomheder, hvorfor der ikke kan fremvises konkrete resultater på dette område.

Væksthus Midtjylland vurderer, at der vil være basis for en fortsættelse af den hidtidige indsats vedr. teknologiudvikling i enkeltvirksomheder, idet man dog foreslår, at det faglige område, som hovedsageligt har været inden for energi, udvides til at omfatte teknologi inden for inden for hele cleantech-området (energi, miljø og klima).

En af erfaringerne fra det igangværende program er, at mange virksomheder efterspørger støtte til videreførelse af teknologiudviklingsforløbet med afprøvning af den udviklede teknologi under realistiske forhold. På den baggrund foreslås programmet udvidet til også at omfatte demonstration af ny teknologi.

Væksthus Midtjylland er fortsat af den opfattelse, at der vil være grundlag for en indsats på området virksomhedsnetværk. Dette område vil således have større opmærksomhed, end det hidtil har været tilfældet.

Mål for programmet

Cleantech-programmet skal støtte op om de overordnede mål for Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og satsningen inden for energi om miljø, herunder bl.a.:

- Forøget beskæftigelse
- Forøget salg og eksport
- Øget produkt- og procesinnovation
- Udvikling af erhvervsklynger
- Øgning af andelen af vedvarende energi i Region Midtjylland
- Miljøforbedringer
- Region Midtjylland som foregangsregion for demonstration af cleantech løsninger

De konkrete mål for cleantech-programmet er følgende:

- Udvikle af min. 40 nye cleantech produkter til markedet.
- Gennemføre min. 10 demonstrationsprojekter, hvor cleantech produkter testes og afprøves.
- Henviser min. 50 virksomheder til eksisterende eller potentielle virksomhedsnetværk eller klyngeinitiativer.

Teknologier omfattet af programmet

Programmet er rettet mod virksomheder inden for cleantech-området eller til virksomheder med potentiale på dette område.

Programmet henvender sig såvel til fremstillingsvirksomheder som til anden form for virksomhed, der udvikler og markedsfører teknologi. Der kan være tale om koncepter for integrerede systemer og løsninger for service og vedligeholdelse med relation til cleantech.

Ved teknologi forstås metoder, systemer, produkter, processer, maskinel, udstyr, styring, regulering, måling, overvågning mv.

Programmet omfatter følgende teknologiområder:

1. Vedvarende energi
2. Energieffektivisering
3. Energikonvertering, -lagring og -distribution
4. Ressourceforbrug
5. Miljø- og energi i produkters livscyklus
6. Spildevandshåndtering
7. Vandforsyning
8. Begrænsning og genanvendelse af affald
9. Luftemission
10. Støj.
11. Oprensning af forurening
12. Klimatilpasning

Af hensyn til programmets overordnede mål, bl.a. med hensyn til beskæftigelsesmæssig effekt, henvender programmet sig til færdigudvikling og optimering af teknologi, medens egentlig forskning ikke er omfattet af programmet.

Hjælp til kommercialisering af teknologier, i det omfang der er tale om tekniske forhold, er omfattet af programmet. Det kan f.eks. være test, måling, mærkning, produktbeskyttelse mv.

Der vil i øvrigt være følgende forudsætninger for støtte fra programmet:

- Der skal være et kommercielt formål. Det er således f.eks. ikke nok, at deltagende virksomheden udelukkende opnår energibesparelse på egen virksomhed.
- Der gives ikke tilskud til aktiviteter i forbindelse med markedsføring af allerede færdigudviklede produkter, herunder til markedsanalyser, fremstilling af markedsføringsmateriale eller lignende.
- De deltagende virksomheder skal kunne sandsynliggøre, at der gennem teknologien kan opnås et bidrag til programmets erhvervs- og energi- og/eller miljømæssige mål.
- Der skal være tale om tilførsel af kompetence (i form af den specialiserede rådgivning), som virksomheden ikke i forvejen råder over.
- Teknologien skal i sig selv være ny, eller anvendelsen heraf skal være ny i forhold til virksomhedens eksisterende produkter.

Virksomhedstyper relevante for programmet

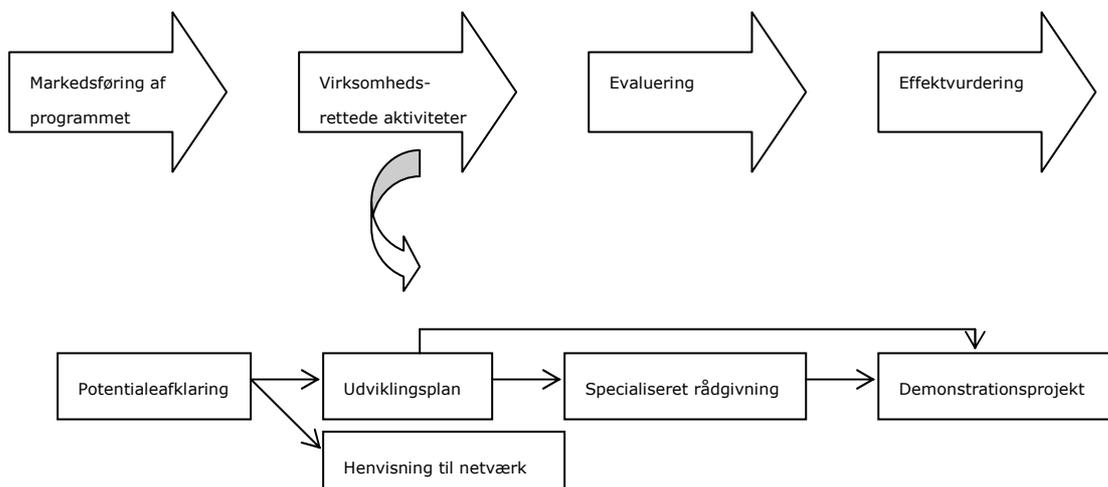
Virksomhederne skal opfylde de til enhver tid gældende EU krav til SMV-virksomheder, der pt. fastsætter antal ansatte i virksomheden til mindre end 250, en årlig omsætning på ikke over 50 mio. € og/eller en årlig samlet balance på ikke over 43 mio. €.

Der gennemføres dokumenteret kontrol af SMV-kravet for hver enkelt virksomhed, der søger støtte, herunder koncernrelaterede forhold.

I større demonstrationsprojekter kan det være relevant også at inddrage større virksomheder. (Se senere under afsnittet "Demonstrationsprojekter").

Programmets tilbud

Cleantechprogrammet vil forløbe i følgende faser:

I det følgende er de enkelte faser nærmere beskrevet.

Markedsføring af det nye program

Operatøren udarbejder i samarbejde med Region Midtjylland en plan for markedsføring af programmet med inddragelse af diverse interessenter, herunder de lokale erhvervskontorer.

Programmet vil blive markedsført i lighed og koordineret med de øvrige virksomhedsudviklingsprogrammer, som Vækstforum har givet tilskud til. Der vil ved igangsætning af programmet blive udarbejdet en markedsføringsplan, som revideres en gang årligt.

Markedsføringsplanen vil tage hensyn til programmets målgruppe. Som udgangspunkt forventes planen at indeholde følgende elementer:

- Produktblade på alle tilbud under programmet.
- Informationsmøder.
- Løbende udarbejdelse af cases, både skrevne cases og cases udarbejdet som små film-klip. De udarbejdede cases skal beskrive virksomhedernes udgangsposition, brug af programmet samt virksomhedens udbytte af programmet. Formålet er at dokumentere resultatskabelse og bruge casene aktivt i formidlingsaktiviteterne.
- Kontinuerligt PR-arbejde (der skal arbejdes med placering af de gode historier om programmet i både landsdækkende, regionale og lokale medier).
- Programmet vi få sin egen brugervenlige hjemmeside.
- Direct Mail kampagner (herunder også kampagner målrettet regionens yderområder).

Potentialeafklaring

Potentialeafklaringen skal sikre en bred tilgang til kortlægning og vurdering af udviklingsmuligheder, som sikrer, at virksomheden ikke pålægges en på forhånd fastlagt løsning.

Potentialeafklaringen gennemføres af operatøren ved møder på de interesserede virksomheder. Operatørens konsulenter skal have generel erfaring inden for den relevante teknologi og med virksomhedsudvikling.

På møderne med virksomhederne kortlægges og vurderes potentialer og udviklingsmuligheder. Operatøren udarbejder på den baggrund et kort notat med konklusioner til virksomhederne, som på den baggrund beslutter, om man vil gå videre til et af de næste trin i programmet.

Potentialeafklaringen er gratis for virksomheden.

Udviklingsplan

For virksomheder, som har været gennem potentialeafklaringen og forventes at ville benytte sig af det specialiserede rådgivningstilbud, udarbejder operatøren en udviklingsplan med prioriterede forslag til udviklingsprojekter målrettet den enkelte virksomheds produktudvikling.

Planen indeholder forslag til inddragelse af en eller flere specialiserede rådgivere inden for et eller flere indsatsområder.

I nogle tilfælde kan udviklingsplanen henvise direkte til iværksættelse af et demonstrationsprojekt.

Udarbejdelsen af udviklingsplanen er ligeledes gratis for virksomheden.

Henvisning til netværk

Som led i potentialeafklaringen og evt. udviklingsplanen indgår en vurdering af virksomhedernes udviklingsmuligheder ved at indgå i eksisterende eller nye virksomhedsnetværk og/eller klyngesamarbejder.

Klyngeprogrammet, KLYNGEmidt, omfatter et regionalt korps af netværksmæglere, som vil blive inddraget i at identificere potentielle og eksisterende virksomhedssamarbejde, for udvalgte virksomheder, der har fået foretaget en potentialeafklaring under CleanTech programmet.

Specialiseret rådgivning

Det specialiserede rådgivningstilbud skal understøtte samarbejdet mellem virksomheder og konsulenter/vidensinstitutioner om teknologiudvikling.

De specialiserede rådgiveres opgave er at yde hjælp til at realisere projekter, hvor formålet er at udvikle og markedsmodne produkter og teknologier. Den specialiserede rådgiver skal have spidskompetencer på det område, hvor virksomheden har behov for viden.

Eksempler på resultater af den gennemførte rådgivning kan være følgende:

- Test af prototyper
- Mærkning/certificering af produkter
- Gennemførelse af måleprogram
- Udarbejdelse af specifik teknisk dokumentation
- Simulering
- Designrådgivning
- Konstruktion
- Styrkeberegninger

Honoraret til de specialiserede rådgivere dækkes delvist af programmet, idet de deltagende virksomheder selv må finansiere resten. Tilskuddet fra programmet fastsættes til 50 % af konsulenthonoraret – dog max. 500 kr. pr. konsulenttime.

Det maksimale tilskud pr. virksomhed fastsættes til 300.000 kr. Med henblik på at begrænse administrationen fastsættes endvidere en minimumsgrænse for projekterne, således at minimumstilskuddet pr. virksomhed er 75.000 kr.

Der vil være mulighed for at faseopdele projekterne i mindre beløb samt at fordele honoraret på flere konsulenter, dog maksimalt 5 konsulenter.

Demonstrationsprojekter

Efter et gennemført produktudviklingsforløb vil det ofte være hensigtsmæssigt at få afprøvet og testet produktet under realistiske forhold. Dette vil normalt involvere en eller flere værter for denne afprøvning, evt. andre leverandører af teknologi samt konsulenter og/eller vidensinstitutioner.

Operatøren vil formidle etablering af et partnerskab til varetagelse af demonstrationsprojekterne og endvidere koordinere, at der bliver udarbejdet en projektbeskrivelse og udpeget en projektleder.

Operatøren har ansvaret for at følge op over for projektlederen for at sikre, at projektet gennemføres som planlagt.

Programmet yder tilskud til at inddrage en eller flere konsulenter i demonstrationsprojektet til projektledelse, test, måling, dokumentation, formidlingsaktiviteter mv.

Tilskuddet til konsulentbistand kan max. være 500.000 kr. pr. projekt og max. 50% af omkostningerne til konsulent – dog max. 500 kr. pr. konsulenttime.

I visse tilfælde vil det være relevant, at programmet delvist finansierer tidsforbruget til øvrige partnere i demonstrationsprojektet. I disse tilfælde kan beløbsrammen forhøjes til 1 mio. kr. Alle demonstrationsprojekter drøftes med Regional Udvikling inden de iværksættes. (Større virksomheder med +250 ansatte, vil også kunne inddrages som partner i disse projekter).

Evaluering og effektvurdering

Region Midtjylland gennemfører i samarbejde med operatøren og eksterne samarbejdspartnere dels en evaluering af de deltagende virksomheders tilfredshed med og udbytte af deltagelsen i programmet og dels en effektvurdering af programmet i relation til formålet med programmet baseret på undersøgelse af objektive kriterier.

Evaluering

Brugerevaluering foregår løbende via e-mail af eksternt firma og omhandler virksomhedens tilfredshed med forløbet.

Effektmåling

Efter afslutning af programmet foretages efter nærmere aftale effektmåling af uvildig konsulent. CleanTEKmidt programmet gennemløber en række faser, der samlet set skal føre frem til små og mellemstore virksomheders markedsintroduktion af nye cleantech-teknologier i bred forstand.

For at evaluere og belyse de samlede effekter af programmet vil der blive gennemført analyseelementer på programmets faser, i form af:

1. Spørgeskema
2. Interviews med virksomheder
3. Interviews med operatøren
4. Registerbaseret effektevaluering af økonomiske nøgletal i virksomhederne

Antal deltagende virksomheder

Som tidligere nævnt er målet, at min. 40 virksomheder gennemfører forløbet, inkl. den specialiserede rådgivning, og at der gennemføres min. 10 demonstrationsprojekter.

Ud fra erfaringer fra tidligere gennemførte programmer, anslås, at antallet af virksomheder i de forskellige faser skal være følgende for at opnå dette mål:

- Min. 1000 virksomheder informeres om programmet.
- Min. 80 virksomheder får foretaget en potentialeafklaring.
- Min. 50 virksomheder får udarbejdet en udviklingsplan.

Forventede resultater

De virksomheder, som har været omfattet af programmet, vil udvikle nye produkter til markedet med vækst i disse virksomheder til følge.

Som sideeffekter vil programmet bidrage til:

- Energibesparelser
- Øget andel vedvarende energi
- Positive effekter på miljøet

Disse sideeffekter kan dog ikke forventes at være målbare set over Region Midtjylland som helhed, idet mange andre faktorer vil spille ind. For det enkelte projekt vil der dog være mulighed for at redegøre for de forventede effekter. Disse vil fremgå af de udviklingsplaner, som bliver udarbejdet for de deltagende virksomheder.

Tidsplan

Programmet planlægges gennemført i perioden 2011 til 2013.

Budget og finansiering

Omkostningerne til programmet er estimeret som følger:

Side 8/9

	2011 1000 kr.	2012 1000 kr.	2013 1000 kr.	I alt 1000 kr.
Informationskampagne incl. cases (ekstern bistand)	150	100	50	300
Potentiale afklaring (operatøren)				
Udarbejdelse af udviklingsplaner og koordinering af demonstrationsprojekter (operatøren)	250	275	225	750
Specialiseret rådgivning CleanTEKmidt projekter – (tilskud diverse konsulenter)	4.250	4.250	3.500	12.000
Specialiseret rådgivning Demonstrationsprojekter – (tilskud diverse konsulenter)	750	750	1000	2.500
Større demonstrationsprojekter (tilskud)	500	1500	1.000	3.000
virksomhedernes egenbetaling	5.500	6.500	5.500	17.500
Styring og administration af den specialiserede rådgivning (operatøren)	150	150	150	450
Projektledelse (operatøren)	235	235	230	700
Administration (operatøren)	115	115	120	350
Evaluering og Effektivurdering		100	200	300
Revision	33	33	34	100
Transport og rejseomkostninger	20	15	15	50
I alt	11.953	14.023	12.024	38.000

Projektet forudsættes finansieret som følger:

	2011 1000 kr.	2012 1000 kr.	2013 1000 kr.	I alt 1000 kr.
Vækstforum	6.453	7.473	6.574	20.500
De deltagende virksomheder	5.500	6.500	5.500	17.500
				38.000

Organisering

Operatøren administrerer ordningen, herunder den økonomiske styring i forhold til de givne bevillinger til programmet.

Der indgås en resultatkontrakt mellem Region Midtjylland og operatøren til sikring af, at ordningen lever op til Vækstforum Midtjyllands erhvervsudviklingsstrategi, herunder satsningen på energi- og miljøområdet.

I resultatkontrakten vil der endvidere blive fastlagt konkrete resultatkrav, ligesom samarbejdsformen mellem Region Midtjylland og operatøren vil blive nøjere fastlagt.

Vækstforums Råd for Energi- og Miljøteknologi vil endvidere følge programmet og vil efter behov blive inddraget med henblik på faglig sparring. Større demonstrationsprojekter vil inden en iværksættelse, blive forelagt Rådet til kommentering og udtalelse.